

ORIGINAL RESEARCH PAPER

Comparison of the Effect of Teaching Methods Based on Digital and Traditional Storytelling on Farsi Reading and Writing Skills among the First Graders in Primary Schools

M. Omid Shal, B. Bandali*, M. Abolghasemi, S. Saadati

Educational Sciences Department, Education and Psychology Faculty, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran

ABSTRACT

Received: 16 March 2024
Reviewed: 09 May 2024
Revised: 28 June 2024
Accepted: 22 July 2024

KEYWORDS:

Digital Story
Reading
Traditional Story
Teaching Method
Writing

* Corresponding author

✉ b_bandali@sbu.ac.ir

☎ (+9821) 29905395

Background and Objectives: Reading and writing, in addition to being considered as the human necessities for today life, are one of the pillars of literacy and basic skills in education and learning. One of the goals of the literacy is to develop and strengthen the reading and writing skills of students. However, some national and international studies have shown the weakness of Iranian students in these two skills. In addition, weakness in reading and writing causes problems in understanding other subjects as well. Therefore, due to the important role of reading and writing skills in the learning and academic progress of students, as well as the need to investigate the factors affecting the academic performance and the efficiency of the educational system, the investigation of this issue was considered in this research. Given the components of reading and writing skills, as well as inefficient teaching methods resulting in this failure, one of the activities that can play an effective role in solving the problem is storytelling. With the development of technology in different fields, digital storytelling has also been used in education. Previous research revealed the positive effect of using traditional and digital stories in teaching different subjects, competencies and skills among learners, but no comparison was made between them. Therefore, the purpose of this research was to compare the effect of two teaching methods based on digital and traditional storytelling on the reading and writing skills of first-grade primary school students.

Methods: This was an applied study carried out with quantitative approach and quasi-experimental design. A sample of 50 students of the first grade of an all-boys primary public school in Rasht, Iran in the academic year of 2022-2023 were selected through convenience sampling method to participate in this research. They were assigned to experimental and control groups. Five letters of the first primary Persian Literacy were taught in the experimental group by presenting a digital story. In the control group, the same letters were taught through the same stories in a traditional way by the teacher. The stories were approved by educational experts and first grade school teachers as well. After teaching each letter, both groups took part in a test developed by the team leader of first grade teachers district 1 of education department in Rasht. The validity of the tests was confirmed by educational experts and elementary teachers. To ensure reliability, the measurement process was repeated for five letters of the Persian alphabet, all research processes were documented and the subjects' normal conditions were maintained in the evaluation process. The data were analyzed via inferential statistics methods including Anderson-Darling test, the Mann-Whitney U test and independent samples t-test.

Findings: Results showed that the mean scores of both groups in all tests were similarly above the theoretical mean and no significant difference was found considering the performance of the two groups.

Conclusion: Considering the capabilities that storytelling has in improving learning outcomes, it can be said that using stories, both in traditional and digital form, can be used as an effective method in teaching Persian and improving the reading and writing skills of primary school students. Also, accuracy in educational design and appropriate learning activities can enrich the use of traditional and digital stories in the education process.

COPYRIGHTS

© 2024 The Author(s). This is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

NUMBER OF REFERENCES
82

NUMBER OF FIGURES
1

NUMBER OF TABLES
4

مقاله پژوهشی

مقایسه تأثیر تدریس مبتنی بر داستان دیجیتال و داستان سنتی بر مهارت خواندن و نوشتن دانش آموزان اول ابتدایی

ماجده امیدى شال، بهار بندعلی*، محمود ابوالقاسمی، سیما سعادتى

گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

چکیده

پیشینه و اهداف: خواندن و نوشتن، علاوه بر آن که از ضروریات بشر برای زندگی امروز محسوب می‌شود، از ارکان حیطة سوادآموزی و از مهارت‌های پایه‌ای در آموزش و یادگیری است. یکی از اهداف درس فارسی در برنامه درسی مصوب نظام آموزش و پرورش، ایجاد و تقویت مهارت خواندن و نوشتن در دانش‌آموزان است؛ اما برخی پژوهش‌های داخلی و ارزیابی‌های بین‌المللی، ضعف دانش‌آموزان ایرانی را در این دو مهارت نشان داده‌اند. مضاف بر آن، ضعف در خواندن و نوشتن، مشکلاتی را در فهم سایر دروس نیز، ایجاد می‌کند. از این رو، بنابر نقش مهم مهارت خواندن و نوشتن بر یادگیری و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و همچنین، ضرورت بررسی عوامل اثرگذار بر عملکرد تحصیلی و کارایی نظام آموزشی، بررسی این مسأله در این پژوهش مدنظر قرار گرفت. با توجه به اجزای مهارت خواندن و نوشتن، همچنین به‌کارگیری روش‌های تدریس ناکارآمد به‌عنوان یکی از دلایل ایجاد این ضعف، یکی از فعالیت‌هایی که می‌تواند در رفع مسأله نقش مؤثری ایفا کند، فن داستان‌سرایی است. با توسعه فناوری در حوزه‌های مختلف، داستان‌سرایی به شکل دیجیتال نیز در آموزش مورد استفاده قرار گرفته است. پژوهش‌های پیشین تأثیر مثبت استفاده از داستان سنتی و دیجیتال در آموزش موضوعات درسی مختلف و شایستگی‌ها و مهارت‌های گوناگون در یادگیرندگان را نشان داده‌اند؛ اما مقایسه‌ای میان آن‌ها صورت نگرفته بود. از این رو هدف از انجام این پژوهش، مقایسه تأثیر دو روش تدریس مبتنی بر داستان دیجیتال و داستان سنتی بر مهارت خواندن و نوشتن درس فارسی دانش‌آموزان پایه اول ابتدایی بود.

روش‌ها: این پژوهش، از نوع کاربردی است و با رویکرد کمی و روش شبه‌آزمایشی انجام شده است. ۵۰ نفر از دانش‌آموزان پایه اول یک دبستان دولتی پسرانه واقع در شهر رشت در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ از طریق نمونه‌گیری در دسترس برای شرکت در این پژوهش انتخاب شدند و در دو گروه آزمایش و کنترل قرار گرفتند. پنج مورد از نشانه‌های کتاب فارسی اول ابتدایی در گروه آزمایش با ارائه داستان دیجیتال تدریس شد. در گروه کنترل همان نشانه‌ها با همان داستان‌ها به‌صورت سنتی و توسط معلم روایت و تدریس شد. داستان‌ها با تأیید متخصصان علوم تربیتی و معلمان پایه اول مدرسه برای آموزش نشانه‌ها انتخاب شدند. پس از تدریس هر نشانه، هر دو گروه در آزمون پیشرفت تحصیلی در خواندن و نوشتن که توسط سرگروه معلمان پایه اول ناحیه یک آموزش و پرورش شهرستان رشت تدوین شده بود، شرکت کردند. روایی آزمون‌ها به تأیید متخصصان علوم تربیتی و معلمان همکار رسید. برای اطمینان از پایایی، فرایند اندازه‌گیری برای پنج نشانه از حروف الفبای فارسی تکرار شد، تمامی فرآیندهای پژوهش مستندسازی و شرایط عادی آزمودنی‌ها در فرآیند ارزشیابی حفظ شد. داده‌های حاصل از ارزشیابی گروه‌ها با آزمون‌های آمار استنباطی شامل آزمون اندرسون-دارلینگ، آزمون یو-من-ویتنی و t مستقل مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: یافته‌های این پژوهش نشان داد میانگین نمرات هر دو گروه در تمامی آزمون‌ها بالاتر از ۳ و در حد مطلوب بوده و علی‌رغم عملکرد بهتر گروه آزمایش نسبت به گروه کنترل در ارزشیابی خواندن و نوشتن، تفاوت معناداری بین میانگین دو گروه وجود نداشت.

تاریخ دریافت: ۲۶ اسفند ۱۴۰۲
تاریخ داوری: ۲۰ اردیبهشت ۱۴۰۳
تاریخ اصلاح: ۰۸ تیر ۱۴۰۳
تاریخ پذیرش: ۰۱ مرداد ۱۴۰۳

واژگان کلیدی:

داستان دیجیتال
خواندن
داستان سنتی
روش تدریس
نوشتن

* نویسنده مسئول

b_bandali@sbu.ac.ir

۰۲۱-۲۹۹۰۵۳۹۵

نتیجه گیری: با توجه به ظرفیت‌هایی که داستان‌سرایی در بهبود نتایج یادگیری دارد، می‌توان گفت استفاده داستان چه به صورت سنتی و چه به صورت دیجیتال، می‌تواند به عنوان روشی کارآمد در آموزش درس فارسی و ارتقای مهارت خواندن و نوشتن دانش‌آموزان اول دبستان به کار رود. همچنین دقت در طراحی آموزشی و فعالیت‌های یادگیری مناسب می‌تواند استفاده از داستان سنتی و دیجیتال در فرایند آموزش را غنی‌تر سازد.

مقدمه

چهارم و هشتم ایرانی را نسبت به میانگین بین‌المللی در هفت دوره‌ای که ایران در این ارزیابی شرکت داشته، نشان داده است. در تحلیل نتایج این آزمون، ضعف دانش‌آموزان در مهارت خواندن و درک مطلب به عنوان یکی از دلایلی که باعث شده نتوانند در آزمون ریاضی و علوم نتایج مناسبی کسب کنند، شناسایی شده است [۹]. آن‌چنان که نظریه خودکار بودن (automaticity theory) و نظریه کارایی کلامی (verbal efficiency theory) نیز مضرات درک مطلب ناکارآمد را برجسته می‌کنند و ادعا می‌کنند اگر خواندن کلمات برای افراد مستلزم توجه بیش از حد باشد، توجه آن‌ها برای خواندن کلمات صرف می‌شود و مقدار کمی برای درک مطلب در سطح بالاتر باقی می‌ماند. مطابق این نظریات، سطح بالاتر مهارت خواندن به درک مطلب کمک می‌کند [۱۰].

نتایج آزمون پرلز (PIRLS)، مطالعه بین‌المللی برای بررسی پیشرفت سواد خواندن (Progress in International Reading Literacy Study)، که توسط انجمن بین‌المللی ارزشیابی پیشرفت تحصیلی با هدف درک تأثیر سیاست‌گذاری نظام‌های آموزشی برگزار می‌شود نیز نشان‌دهنده ضعف دانش‌آموزان ایرانی در سواد خواندن است. این آزمون هر پنج سال یکبار برگزار می‌شود و کشور ایران نیز پنج دوره است که در این مطالعه شرکت می‌کند [۱۱]. طبق آخرین نتایج به دست آمده از آزمون پرلز که در سایت «مرکز مطالعه بین‌المللی پرلز و تیمز» (pirls2021.org) منتشر شده، میانگین عملکرد دانش‌آموزان ایرانی پایین‌تر از حد متوسط ارزیابی شده و جزء رتبه‌های آخر در میان کشورهای شرکت‌کننده بوده است. از عوامل اثرگذار بر این عملکرد ضعیف می‌توان به برنامه‌ریزی درسی و روش‌های تدریس ناکارآمد اشاره کرد که موجب یادگیری حفظی و ضعف در تجزیه و تحلیل مطالب در دانش‌آموزان شده است [۱۵]. برخی پژوهش‌ها در نقاط مختلف جهان نیز خبر از افت مهارت نوشتاری دانش‌آموزان را داده و ادعا کرده‌اند استفاده فراوان و رو به افزایش دانش‌آموزان از شبکه‌های اجتماعی مجازی، اثرات منفی بر نحوه نگارش و غلط‌های املائی آنان داشته است [۱۲].

مؤلفه‌های اصلی مهارت خواندن شامل توانایی سخن گفتن، گوش دادن هوشیارانه، تغییرات حرکتی، تشخیص دیداری و شنیداری، توانایی جمع کردن حواس و تمرکز بر روی مطالب، ادراک و تحلیل جملات، ایجاد هماهنگی بین صوت حروف و نشانه‌های دیداری و قدرت هجی کلمات است [۱۳]. در مطالعه‌ای که وستبروک و همکاران (Westbrook) درباره آموزش، برنامه درسی، شیوه‌های تدریس و آموزش معلمان در کشورهای در حال توسعه انجام دادند دریافتند که معلمان بیش از حد به به خاطر سپاری، یادآوری، تکرار و بازگو کردن متکی هستند [۱۴]. در این بررسی توصیه شده است که به منظور یادگیری مؤثرتر دانش‌آموزان، معلمان در تدریس از راهبردهایی که ماهیت تعاملی دارند استفاده کنند.

در حیطه سوادآموزی و به طور دقیق‌تر زبان‌آموزی، چهار رکن اصلی گوش دادن، صحبت کردن، خواندن و نوشتن در برنامه‌های آموزشی تمامی زبان‌های دنیا مدنظر قرار می‌گیرند. صاحب‌نظران عرصه تعلیم و تربیت، خواندن را از پایه‌ای‌ترین و مهم‌ترین مهارت‌های سوادآموزی می‌دانند که دانش‌آموزان در مقطع ابتدایی کسب می‌کنند [۱]. در زندگی امروز، مهارت خواندن از اساسی‌ترین ضرورت‌های یادگیری دانش‌آموزان محسوب می‌شود. از راه خواندن، امکان دسترسی به ذخایر علمی و تجربی بشر و آشنایی با دیدگاه‌ها و اطلاعات جدید برای دانش‌آموزان ممکن می‌شود [۲]. براساس مبانی نظری، «خواندن» به معنی درک موضوع، معنای واژگان و جملات و دریافت منظور پیامی است که توسط نویسنده نوشته شده است [۲]. از همین رو، پژوهش‌های سوادآموزی انجام‌شده در چند دهه گذشته به ضرورت آموزش مؤثر خواندن اشاره داشته است. لازمه خواندن موفق، توسعه مهارت‌های رمزگشایی، گسترش واژگان، روان و سلیس بودن خوانش، درک مطلب و توسعه راهبردهای یادگیری برای ساختن معنا از متن است. پژوهش‌ها بر اهمیت این مهارت‌ها و آموزش آن‌ها به صورت فعال، آگاهانه و نظام‌مند تأکید می‌کنند [۳]. نوشتن نیز به عنوان یکی از ارکان سوادآموزی، یکی از راه‌های انتقال احساس و اندیشه است و پیچیده‌ترین و عالی‌ترین سطح را در میان چهار رکن اصلی زبان‌آموزی دارد. چرا که مهارتی از نوع برون‌داد یا خلق است و مهارت‌های گوش دادن، صحبت کردن و نوشتن پیش‌سازمان‌دهنده آن محسوب می‌شوند [۴]. بهبود و پیشرفت سواد خواندن و نوشتن دانش‌آموزان از وظایف اصلی نظام آموزشی کشورهاست [۵]. در کشور ما نیز لازم است یادگیری درس فارسی که یکی از برنامه‌های درسی مصوب در نظام آموزش و پرورش است و به شکل رسمی از پایه اول ابتدایی آغاز می‌شود، مورد توجه و تأکید ویژه قرار گیرد تا ارتقای مهارت خواندن و نوشتن به خوبی محقق شود. در واقع، خواندن و نوشتن، کلید همه یادگیری‌هاست و باید گفت نه فقط برای درس فارسی، بلکه یادگیری و پیشرفت در سایر دروس مانند ریاضی، علوم و جغرافیا نیز به میزان مهارت خواندن و نوشتن ارتباط دارد [۶].

در حالی که پژوهش‌های سال‌های اخیر نشان می‌دهد کم‌توجهی به درس ادبیات فارسی، به خصوص در دوره ابتدایی سبب شده دانش‌آموزان در فهم سایر دروس نیز دچار مشکل شوند [۶]. چنان‌که نتایج آزمون تیمز (TIMSS) که روند بین‌المللی مطالعات علمی و ریاضیات (Trends in International Mathematics and Science Study) است و توسط انجمن بین‌المللی ارزشیابی پیشرفت تحصیلی هر چهار سال یکبار به منظور ارزیابی عملکرد کشورها در آموزش ریاضیات و علوم برگزار می‌شود، نیز رتبه پایین دانش ریاضی [۷] و علوم [۸] دانش‌آموزان پایه

حس کنجکاوی دانش‌آموزان شده و آن‌ها را در یادگیری مفاهیم مبهم و مباحثی که نیازمند دقت بالا هستند یاری می‌کند [۲۴]. داستان به دانش‌آموزان امکان حل مسائل و مشکلات زندگی خود از طریق یادگیری از تجربه دیگران را می‌دهد [۲۵]؛ اشتیاق به یادگیری را در آن‌ها افزایش می‌دهد؛ آن‌ها را به بیداری، دقت، تأمل و کنترل فکر که همگی برای تحصیل رسمی ضروری هستند برمی‌انگیزد؛ به‌تربیت نیروی تخیل و حافظه کمک می‌کند [۲۶]؛ موجب بهبود مهارت‌های ارتباطی می‌شود؛ ابزاری بسیار مؤثر برای تقویت مهارت خواندن، نوشتن، یادگیری ساختارهای زبانی، گسترش دایره لغات [۲۷]، ایجاد مفاهیم اساسی و قدرت بیان است [۲۸].

با پیشرفت سریع فناوری اطلاعات و ورود آن به حوزه آموزش، پژوهش‌های مختلفی درباره بررسی تأثیر فناوری بر یادگیری انجام شده و تفاسیر گوناگونی برای آن‌ها ارائه شده است. به‌طور کلی می‌توان گفت این‌که چگونه فناوری در یک زمینه خاص برای برآوردن نیازهای فردی یادگیرندگان مورد استفاده قرار می‌گیرد، برای موفقیت بسیار مهم است و همسویی انواع خاصی از فناوری اطلاعات با اهداف آموزشی خاص، همراه با فعالیت‌های برنامه‌ریزی‌شده و هدایت‌شده می‌تواند مؤثر بودن استفاده از فناوری اطلاعات در یادگیری را تعیین کند [۲۹]. تمیم و همکاران (Tamim) بر اساس فراتحلیل و اعتبارسنجی پژوهش‌های چهار ساله دریافتند اگر طراحی آموزشی به‌دقت صورت نگیرد و به شکل صحیحی اجرا نشود، ممکن است تأثیر مثبت فناوری بر یادگیری کاملاً متفاوت شود [۳۰]. اسلاوین و همکاران (Slavin) پس از بررسی نظام‌مند پژوهش‌های گذشته نتیجه‌گیری کردند برنامه‌های آموزشی فرایندی که برای تغییر شیوه‌های تدریس روزانه طراحی شده‌اند، نسبت به برنامه‌هایی که صرفاً بر برنامه‌دستی یا فناوری تمرکز دارند، پشتیبانی پژوهشی بیشتری دارند [۳۱]. در فراتحلیلی که توسط چئونگ و اسلاوین (Cheung & Slavin) انجام شد نیز نشان داده شد انواع برنامه‌های فناورانه که در دهه گذشته در کلاس‌های درس استفاده می‌شده، تأثیرات آموزشی معناداری بر مهارت خواندن دانش‌آموزان نداشته است [۳۲]. با توجه به الگوی TPACK که میشر و کهلر (Mishra & Koehler) در مورد دانش ضروری معلمان ارائه دادند، نیز نتیجه‌گیری شد معلمان ۱. باید از دانش تخصصی موضوعی، دانش پداگوژی و دانش فناوری بهره‌مند باشند؛ ۲. باید بتوانند دوبه‌دو این سه حوزه دانشی را با یکدیگر تلفیق کنند؛ ۳. و در نهایت به بینشی برای تلفیق این سه حوزه دست یابند [۳۳]. بنابراین با این‌که آموزش سوادآموزی در مقطع ابتدایی نیز یکی از حوزه‌هایی است که از نوآوری‌های فناورانه بهره می‌برد، بررسی‌های بیشتر نشان داده فناوری می‌تواند مهارت خواندن دانش‌آموزان را تقویت کرده و مشارکت آن‌ها در یادگیری را افزایش دهد، به شرط آن‌که فناوری در نقش یک مکمل در کنار برنامه آموزشی نباشد، بلکه به‌عنوان بخشی از یک مدل آموزشی جامع ترکیبی شامل آموزش فناورانه و غیرفناورانه متناسب با سطح دانش و مهارت دانش‌آموزان به‌همراه پشتیبانی حرفه‌ای و مداوم معلم در مورد نحوه

با توجه به مؤلفه‌های نامبرده برای مهارت خواندن، یکی از فعالیت‌هایی که می‌تواند نقش مؤثری در آموزش و پرورش کودکان ایفا کند و مسئولیت مهمی در رفع ضعف مهارت خواندن و نوشتن آن‌ها به عهده بگیرد، داستان‌سرایی است. داستان‌سرایی در آموزش از ویژگی‌هایی برخوردار است که پی‌آر (Penny Ur) آن را به‌عنوان روشی کارآمد برای این‌که زبان‌آموز در معرض زبان گفتار قرار گیرد، نام می‌برد [۱۵]. مهارت گوش دادن و خواندن به یکدیگر مرتبط هستند و پژوهش‌ها نشان داده‌اند دلیل ضعف برخی کودکان که در درک مطلب مشکل دارند، ضعف در درک زبان گفتار است [۱۶]. همچنان‌که گوش دادن آگاهانه به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های مهارت خواندن و نوشتن نام برده شد، می‌توان گفت شنیدن اولین مهارتی است که زبان‌آموز کسب می‌کند و در روند یادگیری زبان بیشتر از سایر مهارت‌ها آن را به کار می‌گیرد و در واقع پیش‌نیاز مهارت خواندن و نوشتن است [۴]. در آموزش زبان، افراد چیزی را یاد می‌گیرند که درست گوش داده‌اند و پس از آن می‌توانند آن را درست بگویند و درست روی کاغذ بیاورند [۱۷]. برای محقق شدن این امر، داستان ابزار مفیدی است. داستان می‌تواند در گوش دادن، خواندن و نوشتن به دانش‌آموزان کمک کند [۱۸]. استفاده از داستان به دلیل ماهیت جذابی که دارد زبان‌آموز را متمرکز و برای شنیدن ادامه داستان کنجکاو می‌کند و همزمان او را با تلفظ درست کلمات و ساختار دستوری جملات آشنا می‌سازد. زبان‌آموزان اطلاعات زبانی فراوانی را از متن داستان‌ها به دست می‌آورند؛ دایره لغات‌شان گسترش و مهارت نوشتن در آن‌ها توسعه می‌یابد؛ با سبک‌های ادبی آشنا می‌شوند و اطلاعات فرهنگی، اجتماعی، سبک زندگی و جهان‌بینی آن‌ها توسعه می‌یابد [۱۹].

داستان، حاصل برخورد مستقیم نویسنده آن با واقعیات تاریخی و اجتماعی و یا نوآوری و تخیل او است. خصوصیت داستان آن است که از حواس پنجگانه خواننده بهره می‌برد و لذت‌بخش است [۲۰]. داستان‌سرایی، تجربه مشترک همه انسان‌هاست و نابجا نیست اگر آن را قدیمی‌ترین، ماندگارترین و گسترده‌ترین هنر انسانی بدانیم که با پیشرفت علم بر زیبایی و ارزش آن افزوده شده است. داستان‌سرایی به معنای نقل یک داستان با بهره‌گیری از صوت و نمایش حرکات است. داستان‌سرا با مخاطبش ارتباط برقرار می‌کند؛ او را در بحث به مشارکت می‌گیرد؛ با صدا و حرکات خود، ذهن او را به تصویرسازی وامی‌دارد و در نهایت او هم یک داستان خیالی که حاصل ادراک خودش از داستان است را در ذهن می‌سازد [۲۱]. مطالعات متعددی روش‌های غیرمستقیم آموزش همانند داستان، تئاتر، ایفای نقش و نقاشی و رسانه‌های تصویری را در ایجاد تجربیات یادگیری مؤثر می‌دانند. داستان‌ها، وقایع و مفاهیم مرتبط با هم را در چارچوبی قرار می‌دهند که به درک و یادآوری اطلاعات کمک می‌کند [۲۲] و روشی تأثیرگذار برای آموزش، ایجاد اعتمادبه‌نفس و وحدت‌بخشی تجارب ارائه می‌دهد که زمینه‌ساز تقویت مشارکت، مسئولیت‌پذیری، شادی و هیجان می‌شود [۲۳]. داستان‌سرایی علاوه بر بهبود کیفیت تدریس معلمان، موجب برانگیختن

در محیط دیجیتال، چندرسانه از جمله متن، صدا، تصویر، موسیقی و داستان با یکدیگر تلفیق می‌شود و می‌تواند منابع متعدد شناختی-ذهنی یادگیرنده مانند هوش‌های چندگانه را به‌طور همزمان فعال نموده و به پردازش صحیح اطلاعات کمک کند. چندرسانه‌ای با سبک‌های متنوع یادگیری سازش دارد و یادگیری معنادار و فعال را ارتقاء می‌بخشد [۴۵]. انعطاف، تنوع و دسترسی آسان سه مزیت داستان‌های دیجیتال است. در داستان دیجیتال برخلاف داستان سنتی، مرز بین مخاطب، خواننده، نویسنده و تولیدکننده کمرنگ شده و بیشترین حد تعامل میان آن‌ها فراهم می‌شود [۱۸].

داستان‌سرایی هم به شکل سنتی و هم به شکل دیجیتال مورد توجه پژوهشگران حوزه آموزش قرار گرفته است. در یک نگاه کلی ملاحظه می‌شود پژوهش‌هایی که درباره داستان‌سرایی در آموزش مقطع دبستان انجام شده، هم در زمینه برخی شایستگی‌های عمومی، هم مهارت‌های تحصیلی و هم تغییر نگرش بوده است. در زمینه شایستگی‌های عمومی، پژوهش‌ها اثربخشی داستان‌سرایی سنتی در آموزش اخلاق و ارزش‌های زندگی [۴۸-۴۶]؛ ارتقای مهارت تفکر پرسشگری [۴۹]؛ بالا بردن انگیزه و اشتیاق به یادگیری [۵۰] و ارتقای خلاقیت [۵۱ و ۵۲] را نشان داده‌اند. در پژوهش دیگری نیز نشان داده شد مهارت شنیداری در دانش‌آموزانی که در معرض داستان‌سرایی همراه با تصویرسازی قرار گرفتند، بالاتر از دانش‌آموزانی بود که در معرض داستان‌سرایی بدون تصویر بودند [۵۳]. در مورد آموزش در سطح تغییر نگرش، پژوهشی مقایسه‌ای نشان داد تأثیر روش داستان‌سرایی بر آگاهی، نگرش و عملکرد دانش‌آموزان مقطع ابتدایی در آموزش بهداشت دهان و دندان به‌طور معناداری بیشتر از روش سخنرانی است [۲۲]. در مورد آموزش‌های مرتبط با مهارت‌های تحصیلی، نتایج حاصل از پژوهش‌ها، کارآمدی داستان‌سرایی و داستان‌خوانی در تقویت چهار مهارت شنیداری، گفتاری، خوانداری و نوشتاری و رشد ادراکی در آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان [۵۴] و آموزش زبان انگلیسی به‌عنوان زبان دوم و عملکردهای مثبت گوناگونی همچون بهبود روان‌گفتاری دانش‌آموزان [۵۵]؛ تأثیر معنادار استفاده از داستان‌سرایی در یادگیری درس فارسی [۵۶] و همچنین آموزش مفاهیم انتزاعی دروسی مانند علوم [۵۷] را نشان داده‌اند.

در مورد داستان‌سرایی دیجیتال نیز پژوهش‌های متعددی انجام شده است. در زمینه شایستگی‌های عمومی، پژوهش‌ها، تأثیر مثبت داستان‌سرایی دیجیتال بر پرورش خلاقیت [۲۳]؛ افزایش تمرکز و انگیزه [۵۸]؛ شایستگی‌های قرن ۲۱ [۵۹] مانند تفکر انتقادی، خلاقیت، همکاری، ارتباطات [۶۰] و سواد دیجیتال [۶۱] را نشان داده‌اند. در مورد آموزش‌های مرتبط با مهارت‌های تحصیلی، پژوهش‌های متعددی تأثیر داستان‌سرایی دیجیتال بر مهارت نگارش دانش‌آموزان [۶۲] سواد ریاضی [۵۹]؛ پیشرفت در یادگیری مفاهیم علمی [۵۸ و ۶۳]؛ مهارت‌های یادگیری زبان انگلیسی به‌عنوان زبان دوم مانند مهارت گفتاری [۶۴] و قواعد ادبی [۶۵] را تأیید کرده‌اند. در یک مطالعه، تأثیر مثبت استفاده از داستان دیجیتال بر مهارت‌آموزی دانش‌آموزان کم‌توان هوشی گزارش

ادغام فناوری‌های خاص در تدریس قرار داده شود (۳). با این وصف به‌نظر می‌رسد داستان‌سرایی که در گذشته به‌شیوه سنتی توسط معلم روایت می‌شد، به کمک فناوری تا حدودی توانسته این معیارها را تأمین کند، چنان‌که استفاده از داستان دیجیتال در محیط‌های مدرسه به‌طور فزاینده‌ای در سراسر جهان رایج شده است.

اگرچه به‌نظر می‌رسد داستان‌سرایی دیجیتال در حال حاضر، به‌ویژه برای اهداف آموزشی، به اوج خود رسیده است، اما از دهه ۱۹۹۰ وجود داشته است؛ زمانی که مرکز داستان‌سرایی دیجیتال (Center for Digital Storytelling) شروع کرد به سازماندهی کارگاه‌های آموزشی با افرادی که علاقه‌مند به بیان داستان‌های شخصی خود هستند [۳۴]. داستان دیجیتال، روایتی است که از ترکیب محتوای داستانی با فناوری‌های چندرسانه‌ای مانند عکس ثابت یا متحرک، صدای راوی، موسیقی متن، جلوه‌های صوتی و تصویری تولید می‌شود [۳۵]. ارتباط عاطفی با مخاطب برقرار می‌کند و امکان به اشتراک‌گذاری آن با دیگران را فراهم می‌کند [۳۶]. داستان‌های دیجیتال می‌توانند در طیف وسیعی از موضوعات به کار روند، اما به‌طور کلی بر اساس محتوا و هدف می‌توان آن‌ها را در سه دسته قرار داد: داستان شخصی که از تجارب و حوادث مهم زندگی فرد سرچشمه می‌گیرند؛ داستان‌هایی که تاریخ را روایت می‌کنند؛ داستان‌هایی که اطلاع‌رسانی می‌کنند یا برای انتقال مواد آموزشی در حوزه‌های مختلف تولید می‌شوند [۳۷]. رابین و پیرسون (Robin & Pierson) در محیط‌های آموزشی، داستان‌سرایی دیجیتالی را به‌عنوان خلق داستان‌های معنادار تعریف می‌کنند که تخیل دانش‌آموزان و معلمان را مورد توجه قرار می‌دهد و تجارب مرتبط آن‌ها را افزایش می‌دهد [۳۸].

داستان‌سرایی دیجیتال در محیط‌های آموزشی مزایای متعددی به‌همراه می‌آورد. علاوه‌بر آن‌که انگیزه دانش‌آموزان را برای یادگیری افزایش می‌دهد، دانش‌آموزان در تولید آن نقش فعالی دارند و می‌توانند در مهارت‌های نوشتاری، استفاده مؤثر از فناوری [۳۹]، مهارت‌های پژوهش، مهارت‌های سازمانی، مهارت‌های شفاهی و ارائه، مهارت‌های ارتباطی و بین‌فردی، مهارت‌های حل مسأله و ارزیابی تقویت شوند [۳۷]. هدف داستان‌سرایی دیجیتال به‌عنوان یک ابزار بیان چندوجهی، درگیر کردن دانش‌آموزان در فعالیت‌های آموزش و یادگیری است [۴۰]. مریان تأیید می‌کنند که یادگیری عمیق زمانی رخ می‌دهد که دانش‌آموزان درگیر ترکیب اطلاعات در بازنمایی‌های کلامی و تصویری منسجم بر اساس درک خود باشند [۴۱]. داستان‌سرایی دیجیتالی چنین فرآیند یادگیری را تسهیل می‌کند؛ زیرا محتوای چندرسانه‌ای و پتانسیل زیادی برای یادگیری زبان به دانش‌آموزان ارائه می‌دهد [۴۲]. به گفته میلر (Miller) داستان دیجیتال، رسانه‌های مورد استفاده در داستان‌سرایی مانند گفتار و تصاویر چاپی را تغییر و توسعه می‌دهد و رسانه‌های متعددی را برای خدمت به داستان اصلی به کار می‌گیرد [۴۳]. داستان دیجیتال، امکان درگیر بودن دانش‌آموزان در فرایند یادگیری در خارج از محیط مدرسه را فراهم می‌کند و استقلال آن‌ها در یادگیری را تقویت می‌کند [۴۴].

دانش‌آموزان پایه اول یک دبستان دولتی پسرانه واقع در شهر رشت که در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ مشغول به تحصیل بودند، جهت اجرای پژوهش انتخاب شدند و در دو گروه آزمایش و کنترل قرار گرفتند. از آن‌جا که جامعه پژوهش دانش‌آموزان کلاس اول بودند و از قبل آموزشی درباره خواندن و نوشتن نشانه‌های زبان فارسی دریافت نکرده بودند، پیش‌آزمون از آنان گرفته نشد.

در این پژوهش ویژگی دیجیتال یا سنتی بودن داستان، به‌عنوان متغیر مستقل و میزان ارتقای مهارت آزمودنی‌های پژوهش در خواندن و نوشتن فارسی از طریق آموزش مبتنی بر داستان به‌عنوان متغیر وابسته مطرح بودند. برای پاسخ به سؤالات پژوهش ۲۵ نفر از دانش‌آموزان در گروه آزمایش و ۲۵ نفر از دانش‌آموزان در گروه کنترل قرار گرفتند. پنج مورد از نشانه‌های کتاب فارسی اول ابتدایی شامل حروف «صاد»، «ث»، «خوا استثناء»، «ه» و «غین» که طبق بودجه‌بندی آموزشی سال تحصیلی، آموزش آن‌ها در مدرسه همزمان با اجرای پژوهش صورت می‌گرفت، مدنظر قرار گرفتند. آموزش این نشانه‌ها در گروه آزمایش به کمک داستان دیجیتال و در گروه کنترل به کمک داستان سنتی انجام شد. در این پژوهش به دلیل کمبود امکانات فناوریانه دانش‌آموزان و مدرسه امکان استفاده فردی و تعاملی دانش‌آموزان با کامپیوتر یا تبلت و تلفن همراه فراهم نبود، به همین دلیل با همکاری مدیر مدرسه، اتافی که مجهز به دستگاه پخش و کامپیوتر بود در اختیار پژوهشگر قرار گرفت تا فعالیت‌های پژوهش در آن مکان به انجام برسد. داستان‌های دیجیتال مورد استفاده از کانال «فارکیدز» (Far kids) و «اولی‌های آینده‌ساز» از سایت یوتیوب (youtube.com) بازرگیری شد. با توجه به ویژگی‌های تأثیرگذار داستان‌های دیجیتال [۷۴] و هفت عنصری که باید در آن‌ها وجود داشته باشد و توسط مرکز داستان‌سرایی دیجیتال شناسایی شده است [۷۵]. در انتخاب داستان‌های دیجیتال مورد استفاده، عناصری چون جذابیت، کوتاه بودن، سؤال‌برانگیز بودن، داستانی بودن، استفاده از تصاویر، رنگ‌ها و شخصیت‌های متنوع مدنظر قرار گرفت تا دانش‌آموزان را با خود درگیر کند. داستان‌ها پس از تأیید متخصصان علوم تربیتی و معلمان پایه اول مدرسه برای آموزش نشانه‌ها مورد استفاده قرار گرفت. متن داستان‌ها در هر دو کلاس یکسان بود، با این تفاوت که، در یک کلاس داستان‌های موردنظر به شکل دیجیتالی و در کلاس دیگر به‌صورت سنتی روایت شدند. در جدول (۱) اطلاعات مربوط به داستان‌های دیجیتال استفاده شده برای هر نشانه ارائه شده است.

بعد از آموزش نشانه‌ها، پرسش و پاسخ و مرور مطالب، از دانش‌آموزان هر دو گروه ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در مهارت خواندن و نوشتن به‌عمل آمد. پیشرفت تحصیلی به معنای مقدار یادگیری آموزشی‌گامی دانش‌آموز است [۷۶] و آزمون‌های پیشرفت تحصیلی نمایانگر نتایج عملکردی است و نشان می‌دهد یادگیرندگان تا چه حد به اهداف یادگیری تعیین‌شده، دست یافته‌اند [۷۷]. از آنجا که در اتخاذ رویکرد تطبیقی شبه‌آزمایشی و اجرای آن، به‌ویژه در مدارس و دانشگاه‌ها، اغلب رعایت مسائل اخلاقی ایجاد نگرانی می‌کند که فعالیت‌های پژوهشی در

شده است [۶۶]. در بررسی‌های دیگری، تأثیر مثبت استفاده از داستان دیجیتال بر نگرش دانش‌آموزان ابتدایی به دروس [۶۸] و [۶۷] و یادگیری رفتارهای بهداشتی بر مبنای تغذیه سالم [۶۹] نشان داده شده است. با بررسی پژوهش‌های پیشین که کاربرد داستان‌سرایی در آموزش ابتدایی را مورد مطالعه قرار داده‌اند، می‌توان کارآمد بودن آن، چه به‌صورت سنتی و چه به‌صورت دیجیتال را در موضوعات مختلف آموزشی دریافت. اما با بررسی این پژوهش‌ها ملاحظه شد در این مطالعات، مقایسه‌ای بین داستان‌سرایی به‌شیوه سنتی و دیجیتال صورت نگرفته است. اگرچه توسعه فناوری، سرعت زیادی داشته و در حوزه‌های مختلف ورود پیدا کرده است، همان‌گونه که ذکر شد نتایج پژوهش‌ها ما را از تمرکز صرف بر فناوری برحذر داشته داشته [۳۱] و بر دقت در طراحی آموزشی فناوریانه و اجرای صحیح آن ملزم می‌دارد [۳۰]. بنابراین با وجود اثربخشی داستان‌سرایی سنتی و دیجیتال در آموزش، یکی از سؤالاتی که برای افراد هنگام انتخاب بین آن‌ها پیش می‌آید این است که کدام یک از آن‌ها اثربخش‌تر است. بنابراین مسأله‌ای که در این پژوهش مدنظر قرار گرفته، مقایسه اثربخشی روش داستان‌سرایی سنتی و دیجیتال در آموزش ابتدایی است. با توجه به اهمیت مهارت خواندن و نوشتن به‌عنوان مهارت‌های اساسی مورد نیاز در تحصیل که یادگیری آن از بدو ورود به دبستان و با آموزش درس فارسی آغاز می‌شود، همچنین ضرورت توجه به ضعف دانش‌آموزان در آن‌ها، هدف کلی در این مطالعه مقایسه تأثیر روش تدریس مبتنی بر داستان دیجیتال و داستان سنتی بر مهارت خواندن و نوشتن درس فارسی دانش‌آموزان پایه اول ابتدایی است. دستیابی به این هدف، از طریق جستجو برای پاسخ به این دو سؤال صورت می‌گیرد:

- تأثیر روش تدریس مبتنی بر داستان سنتی بر یادگیری مهارت خواندن درس فارسی دانش‌آموزان پایه اول ابتدایی بیشتر است یا روش تدریس مبتنی بر داستان دیجیتال؟
- تأثیر روش تدریس مبتنی بر داستان سنتی بر یادگیری مهارت نوشتن درس فارسی دانش‌آموزان پایه اول ابتدایی بیشتر است یا روش تدریس مبتنی بر داستان دیجیتال؟

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر با توجه به هدف آن که کمک به حل یک مشکل و افزودن به مجموعه دانش در دسترس جامعه بود [۷۰] پژوهشی کاربردی بود. این پژوهش که برای مقایسه اثرات یک پدیده [۷۱] از اطلاعات قابل اندازه‌گیری [۷۲] استفاده کرد، در یک طرح کمی انجام گرفت و با تلاش برای کنترل یا حذف متغیرهای محیطی [۷۳] با راهبرد شبه‌آزمایشی اجرا شد. جامعه آماری، دانش‌آموزان پایه اول مقطع ابتدایی بودند که در رده سنی ۷-۸ سال قرار داشتند و برای اولین بار به یادگیری خواندن و نوشتن زبان فارسی پرداختند. به دلیل محدودیت‌های اجرایی پژوهش، امکان نمونه‌گیری تصادفی از جامعه آماری وجود نداشت و آزمودنی‌ها با روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. از این طریق ۵۰ نفر از

تأیید قرار گرفت. با توجه به ماهیت موضوع مورد بررسی و اندازه‌گیری میزان یادگیری دانش‌آموزان، تکرار آزمون برای آزمودنی‌ها بر نتایج آن‌ها تأثیر می‌گذاشت. از این رو، به منظور افزایش پایایی و کاهش خطای اندازه‌گیری که به دلایل مختلف موقعیت اعم از ناپایداری شرایط محیطی و وضعیت فردی آزمودنی‌ها همچون گرسنگی، حواس‌پرتی، سروصدای محیط پیش می‌آمد، تکرار در فرایند اندازه‌گیری مدنظر قرار گرفت [۷۸]. به طوری که در مجموع پنج آزمون کتبی برای ارزشیابی مهارت نوشتن و پنج آزمون شفاهی برای ارزشیابی مهارت خواندن از نشانه‌های حروف فارسی نامبرده، از هر دو گروه دانش‌آموزان به صورت یکسان به عمل آمد. همچنین با تلاش برای حفظ شرایط عادی آزمودنی‌ها در ابزار و فرایند ارزشیابی و مستندسازی تمامی فعالیت‌های انجام شده در پژوهش نیز پایایی افزایش داده شد. نمرات آزمون ارزشیابی خواندن و نوشتن به کمک روش‌های آمار توصیفی شامل میانگین و انحراف استاندارد و روش‌های آمار استنباطی شامل آزمون اندرسون-دارلینگ، آزمون یو من-ویتنی و t مستقل با استفاده از نرم‌افزار پریزم (Prism) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

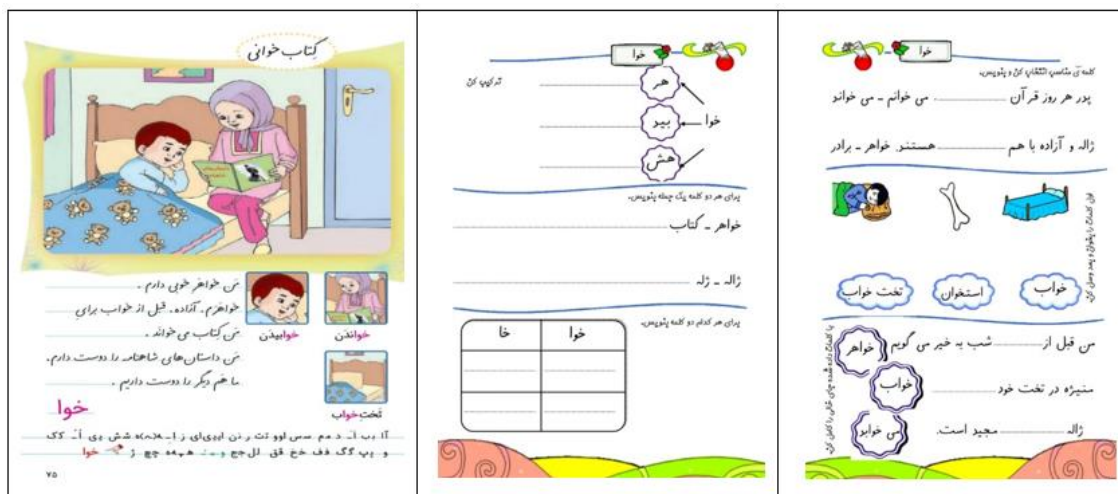
عملکرد آموزشی روزانه خللی وارد نکند و آزمودنی‌ها تحت فشار و یا شرایط متفاوت نامطلوب قرار نگیرند [۲۹] تلاش شد حتی‌المقدور شرایط عادی آزمودنی‌ها در فرایند ارزشیابی و استفاده از ابزار حفظ شود. از این رو برای ارزشیابی مهارت خواندن، دو روز پس از تدریس هر نشانه، آزمون شفاهی به صورت روخوانی از متن درس مربوط به همان نشانه به عمل آمد. در مورد مهارت نوشتن، از آزمون کتبی مدادی-کاغذی استفاده شد که سؤالات آن را سرگروه معلمان پایه اول ناحیه یک آموزش و پرورش شهرستان رشت در اختیار مدرسه قرار داده بود. سؤالات آزمون کتبی اهدافی همچون نوشتن کلمات، مرتب‌سازی کلمه، ساخت جمله، ترکیب صامت و مصوت، تشخیص نشانه، کلمه و فعل را دربرداشت. هر آزمون ۴ نمره داشت که در آن بارم هر سؤال مشخص شده بود. نمره هر دانش‌آموز براساس پاسخ‌هایش تعیین می‌شد. نمونه ابزار ارزشیابی نوشتن مربوط به نشانه «خوا» و درس کتاب فارسی پایه اول ابتدایی که ارزشیابی خواندن از متن آن صورت گرفت، در شکل (۱)، نشان داده شده است.

روایی این آزمون‌ها توسط متخصصان علوم تربیتی و معلمان همکار مورد

جدول ۱: اطلاعات مربوط به داستان‌های دیجیتال به کاررفته در پژوهش

Table 1: Information about the digital stories used in the research

موضوع (Subject)	ارائه‌دهنده (Presenter)	نام صفحه (Page name)	پیوند (Link)
نشانه ص (Letter ص)	ناهید نوربخش (Nahid Noorbakhsh)	اولی‌های آینده‌ساز (klas_avvali)	https://youtu.be/ZLDNwQDENSU
نشانه خوا (Letter خوا)	خانم فیض (Ms. Feyz)	اولی‌های آینده‌ساز (klas_avvali)	https://youtu.be/1IE7uyXCft0
نشانه ه (Letter ه)	نامشخص (Unknown)	فارکیدز (Far kids)	https://youtu.be/xkFzcyCA1AU
نشانه ث (Letter ث)	نامشخص (Unknown)	فارکیدز (Far kids)	https://youtu.be/GCnWxR0LiYw
نشانه غ (Letter غ)	ناهید نوربخش (Nahid Noorbakhsh)	اولی‌های آینده‌ساز (klas_avvali)	https://youtu.be/y97DhUTKthY

شکل ۱: نمونه ابزار ارزشیابی نوشتن و خواندن مربوط به نشانه «خوا»

Fig. 1: A sample of the writing and reading evaluation tool related to the symbol "خوا"

گروه کنترل در ارزشیابی خواندن، تفاوت معناداری بین میانگین دو گروه وجود نداشت. در جدول (۳) تمامی اطلاعات مربوط به میانگین، آزمون اندرسون دارلینگ، آزمون یو-من-ویتنی و مقدار احتمال ارزشیابی مهارت خواندن برای هر پنج نشانه در دو گروه آزمایش و کنترل ذکر شده است.

سؤال دوم پژوهش: تأثیر روش تدریس مبتنی بر داستان سنتی بر یادگیری مهارت نوشتن درس فارسی دانش‌آموزان پایه اول ابتدایی بیشتر است یا روش تدریس مبتنی بر داستان دیجیتال؟ در پاسخ به سؤال دوم پژوهش، پس از ارائه آموزش هر یک از نشانه‌ها به دانش‌آموزان در دو گروه کنترل و آزمایش با استفاده از داستان سنتی و دیجیتال، آزمون کتبی به‌منظور ارزشیابی مهارت نوشتن با سؤالات مشابه در هر دو گروه کنترل و آزمایش برگزار شد. آزمون اندرسون-دارلینگ بر روی داده‌های جمع‌آوری شده صورت گرفت تا نرمال بودن یا نبودن نمودار توزیع آن‌ها مشخص شود. مقدار P-value به‌دست آمده برای چهار نشانه «ص»، «خوا»، «ه» و «ث» کمتر از $0/05$ بود و نشان داد توزیع داده‌ها نرمال نیست. بنابراین، برای تعیین تفاوت میانگین داده‌های دو گروه از آزمون یو-من-ویتنی استفاده شد. طبق نتایج حاصل از آزمون یو-من-ویتنی، تفاوت معناداری بین دو گروه آزمایش و کنترل در نوشتن این چهار نشانه وجود نداشت. در مورد ارزشیابی نوشتن برای نشانه «غ»، نتایج متفاوت بود. مقدار احتمال آزمون اندرسون-دارلینگ در گروه کنترل بیشتر از $0/05$ بود و نشان داد نمودار داده‌های این گروه، توزیع نرمال دارد. بنابراین برای تعیین میزان تفاوت میانگین دو گروه از آزمون t مستقل استفاده شد. طبق نتایج حاصل از آزمون t مستقل، میانگین داده‌های گروه آزمایش در نوشتن نشانه «غ» به‌طور معناداری بیشتر از میانگین داده‌های گروه کنترل بود. در جدول (۴) تمامی اطلاعات مربوط به میانگین، آزمون اندرسون دارلینگ، آزمون یو-من-ویتنی، آزمون t مستقل و مقدار احتمال ارزشیابی مهارت نوشتن برای هر پنج نشانه در دو گروه آزمایش و کنترل ذکر شده است.

تدریس به کمک داستان دیجیتال و سنتی در هر دو گروه در پنج مرحله انجام شد. نقش معلم و دانش‌آموز در طول فرایند تدریس، روش و ابزار مورد استفاده در تدریس در جدول (۲) ذکر شده است. در اولین گام اجرا که ایجاد انگیزه است، معلمان هر دو گروه به کمک ابزارهای مورد استفاده برای تدریس یک نشانه، مثل جدول الفبای نصب شده در کلاس یا تصویر و وسیله‌ای که آن نشانه را داراست، توجه دانش‌آموزان را به نشانه جدید جلب می‌کردند. در گام دوم داستان در گروه کنترل به‌صورت سنتی و در گروه آزمایش به‌صورت چندرسانه‌ای به اجرا در می‌آمد. در گام سوم سؤالاتی درباره داستان پرسیده می‌شد. سؤالات در متن داستان‌ها موجود بود. در گام چهارم یک یا چند دانش‌آموز داوطلب، داستان را به‌صورت خلاصه برای سایرین بیان می‌کردند. در آخر پس از مرور و تکرار درس، ارزشیابی نوشتن و بعد از چند روز ارزشیابی خواندن از دانش‌آموزان هر دو گروه به‌صورت هماهنگ به‌عمل آمد.

نتایج و بحث

سؤال اول پژوهش: تأثیر روش تدریس مبتنی بر داستان سنتی بر یادگیری مهارت خواندن درس فارسی دانش‌آموزان پایه اول ابتدایی بیشتر است یا روش تدریس مبتنی بر داستان دیجیتال؟ در پاسخ به سؤال اول پژوهش، پس از ارائه آموزش هر یک از نشانه‌ها به دانش‌آموزان در دو گروه کنترل و آزمایش با استفاده از داستان سنتی و دیجیتال، ارزشیابی مهارت خواندن انجام گرفت و داده‌های مربوط به هر گروه ثبت شد. سپس به‌منظور تشخیص نرمال بودن نمودار داده‌ها، آزمون اندرسون-دارلینگ انجام شد. مقدار احتمال (P-value) به‌دست آمده برای هر پنج نشانه کمتر از $0/05$ بود و نشان داد توزیع داده‌ها نرمال نیست. بنابراین، برای تعیین فرض تفاوت میانگین دو گروه از آزمون ناپارامتریک یو-من-ویتنی استفاده شد. مقدار P-value به‌دست آمده از داده‌ها نشان داد علی‌رغم عملکرد بهتر گروه آزمایش نسبت به

جدول ۲: گام‌های اجرای پژوهش
Table 2: Steps of research implementation

ابزار و مواد (Tools and materials)	روش (Method)	نقش دانش‌آموز (Student's role)	نقش معلم (Teacher's role)	گام (Step)
جلب توجه به داستان از طریق ابزار ارائه آن (Drawing attention to the story through the means of presenting it)	پرسش و پاسخ (question and answer)	توجه و پاسخ‌گویی (Attention and responding)	ایجاد انگیزه (Motivating)	اول (First)
داستان دیجیتال / داستان سنتی Digital story / traditional story	ایفای نقش (Role play)	دیدن و شنیدن داستان (Seeing and listening the story)	ارائه داستان (Presenting the story)	دوم (Second)
.....	پرسش و پاسخ (question and answer)	تفکر، تخیل و پاسخ‌گویی (Thinking, imagining and responding)	طرح سؤال از داستان (Asking questions from the story)	سوم (Third)
.....	بحث (Discussion)	گفت‌وگوشنود (conversation)	جمع‌بندی (Conclusion)	چهارم (Fourth)
آزمون معلم‌ساخته شفاهی و کتبی (Oral and written teacher-made test)	پرسش و پاسخ (question and answer)	پاسخ‌گویی (Responding)	ارزشیابی (Evaluation)	پنجم (Fifth)

جدول ۳: نتایج ارزشیابی خواندن در دو گروه آزمایش و کنترل

Table 3: Reading evaluation results in two experimental and control groups

مقدار احتمال P value	آزمون یو-من-ویتنی (Mann-Witney U test)	مقدار احتمال P value	آزمون اندرسون-دارلینگ (Aanderson-darling test)	میانگین (Mean)	گروه (Group)	نشانه (Letter)
0.365	273.5	0.0001	5.80	3.76	آزمایش (Experimental)	ص
		0.0001	3.99	3.52	کنترل (Control)	
0.206	251.5	0.0001	3.75	3.48	آزمایش (Experimental)	خوا
		0.0001	2.31	3.24	کنترل (Control)	
0.884	304.5	0.0001	2.39	3.32	آزمایش (Experimental)	ه
		0.0001	2.35	3.20	کنترل (Control)	
0.90	301	0.0001	4.70	3.68	آزمایش (Experimental)	ث
		0.0001	5.13	3.64	کنترل (Control)	
0.76	298	0.0001	3.06	3.32	آزمایش (Experimental)	غ
		0.0001	2.41	3.28	کنترل (Control)	

جدول ۴: نتایج ارزشیابی نوشتن در دو گروه آزمایش و کنترل

Table 4: Writing evaluation results in two experimental and control groups

مقدار احتمال P value	آزمون یو-من-ویتنی / t مستقل (Mann-Witney U test / Independent t test)	مقدار احتمال P value	آزمون اندرسون-دارلینگ (Aanderson-darling test)	میانگین (Mean)	گروه (Group)	نشانه (Letter)
0.17	249.5	0.0001	4.83	3.76	آزمایش (Experimental)	ص
		0.0001	3.18	3.58	کنترل (Control)	
0.25	256.5	0.0001	2.32	3.82	آزمایش (Experimental)	خوا
		0.0001	2.28	3.64	کنترل (Control)	
0.46	275	0.0012	1.36	3.51	آزمایش (Experimental)	ه
		0.0005	1.51	3.43	کنترل (Control)	
0.064	218	0.0001	2.005	3.52	آزمایش (Experimental)	ث
		0.0032	1.197	3.25	کنترل (Control)	
0.013	2.588	0.0001	2.589	3.528	آزمایش (Experimental)	غ
		0.2887	0.4275	3.008	کنترل (Control)	

در مورد تفاوت معناداری که در ارزشیابی نوشتن نشانه «غ» میان دو گروه وجود داشت می‌توان به این موضوع اشاره داشت که دانش‌آموزان گروه آزمایش که با روش داستان دیجیتال، آموزش نشانه «غ» را دریافت

چنان‌که در جدول (۴) مشاهده می‌شود میانگین نمره‌های دانش‌آموزان که در ارزشیابی نوشتن کسب کردند، برای تمامی نشانه‌ها در گروه آزمایش قدری بیشتر از گروه کنترل است.

کرده بودند، در روز بعد از آن، آزمون املاء داشتند و به منظور کسب آمادگی برای این آزمون املاء، تکرار و تمرین بیشتری را نسبت به گروه کنترل داشتند؛ بنابراین در ارزشیابی نوشتن نیز عملکرد بهتری را نشان دادند. در واقع در این ارزشیابی، تفاوت سابقه تمرین دانش‌آموزان، به‌عنوان متغیری که در گروه کنترل و آزمایش به‌صورت یکسان کنترل نشده بود، وارد شده بود و می‌تواند دلیلی برای معنادار شدن تفاوت میان میانگین ارزشیابی نوشتن آن‌ها باشد. با توجه به نتیجه ارزشیابی سایر نشانه‌ها که در دو گروه تفاوت معناداری نداشت و همچنین افزایش میزان تمرین دانش‌آموزان گروه آزمایش بعد از یادگیری نشانه «غ»، تحلیل پژوهشگر این است که چنانچه این تمرین مضاعف توسط دانش‌آموزان گروه آزمایش صورت نگرفته و اثر آن به‌عنوان متغیر مزاحم در دو گروه کنترل شده بود، احتمالاً در ارزشیابی نوشتن نشانه «غ» هم مانند سایر نشانه‌ها، تفاوت معناداری میان میانگین دو گروه به وجود نمی‌آمد. بر همین اساس می‌توان نتیجه‌گیری کرد در مجموع علی‌رغم عملکرد بهتر دانش‌آموزان گروه آزمایش در آزمون نوشتن، تفاوت معناداری بین دو گروه وجود نداشت.

به‌صورت کلی نتایج پژوهش‌های داخلی و خارجی انجام‌شده حاکی از تأثیر مثبت استفاده از داستان دیجیتال و داستان سنتی بر حوزه‌های مختلف آموزشی از جمله مهارت‌های زبانی همچون خواندن، نوشتن، مهارت گفتاری و شنیداری در زبان فارسی و زبان انگلیسی به‌عنوان زبان دوم است. همان‌گونه که در جداول (۳) و (۴) نشان داده شد در این بررسی میانگین نمراتی که دانش‌آموزان در ارزشیابی خواندن و نوشتن نشانه‌های زبان فارسی در هر دو گروه کنترل و آزمایش داشتند؛ بالاتر از ۳ و در حد مطلوب بوده است. این نتایج، همسو با پژوهش‌های پیشین، نقش تأثیرگذار داستان‌سرایی سنتی [۵۶-۵۳] و داستان‌سرایی دیجیتال در آموزش و ارتقای مهارت خواندن و نوشتن دانش‌آموزان مقطع ابتدایی [۶۴ و ۶۵] را نشان می‌دهد. همچنین با وجود این که میانگین نمرات دانش‌آموزان در ارزشیابی خواندن و نوشتن در گروه آزمایش که آموزش را از طریق داستان دیجیتال دریافت کرده بودند، از میانگین نمرات دانش‌آموزان گروه کنترل که آموزش را از طریق داستان‌سرایی سنتی دریافت کرده بودند، قدری بیشتر بود؛ اما استنباط‌های آماری نشان داد میان آن‌ها تفاوت معناداری وجود ندارد. به بیان دیگر داستان‌سرایی سنتی و دیجیتال در آموزش و ارتقای مهارت خواندن و نوشتن نشانه‌های زبان فارسی در دانش‌آموزان پایه اول، اثربخشی یکسانی داشتند.

یافته‌های پژوهش حاضر با بررسی‌های نگوین (Nguyen) حاصل از مطالعات موجود از پایگاه Nosignificantdifference.org، که به‌عنوان یکی از پراستادترین منابع درباره تحقیقات مقایسه‌ای در زمینه تأثیرات فناوری در آموزش است و داده‌هایی از سال ۱۹۲۸ تا ۲۰۱۵ را دربرمی‌گیرد، همسو است. این بررسی‌ها نشان داد ۹۲ درصد تحقیقاتی که درباره مقایسه آموزش فناورانه و سنتی صورت گرفته، اثربخشی آموزش فناورانه را حداقل به اندازه آموزش سنتی گزارش کرده‌اند؛ اما با توجه به مسائل سوگیری‌های انتخاب و روش‌شناسی دقیق، صحبت

کردن درباره معناداری این تفاوت، دشوار است [۷۹]. در همین راستا پیلکینگتون (Pilkington) نیز درباره تحقیقات تطبیقی که در طول دو دهه درباره نقش فناوری در یادگیری و تدریس انجام شده، پتانسیل‌ها و محدودیت‌های رویکردهای پژوهشی موجود را به‌عنوان یکی از مسائل اساسی که در مقایسه میان آموزش سنتی و فناورانه با آن روبه‌رو هستیم، مطرح می‌کند. او طرح‌های تحقیق آزمایشی و شبه‌آزمایشی را که بر کارآزمایی‌های کنترل‌شده تکیه دارد و در تحقیق حاضر نیز به‌کار رفته است، به‌عنوان یکی از رویکردهای این حوزه ذکر می‌کند. با این حال همان‌گونه که بررسی‌ها نشان می‌دهد نتایج تحقیق در این رویکرد می‌تواند به وسیله تفاوت‌های فردی شرکت‌کنندگان شامل دانش‌آموزان و معلمان و همچنین متغیرهای زمینه‌ای مرتبط با نحوه اجرای دستورالعمل‌ها مخدوش شود [۷۹]. طبیعت چنین کنترل‌هایی در پژوهش‌های مقایسه‌ای بین رسانه‌ها چنان است که با ناتوانی در مهار این‌گونه متغیرها، آموزش‌های ارائه‌شده را به حدی به هم نزدیک می‌سازد که با احتمال کمتری منجر به این می‌شود که محققان تفاوت‌های معناداری بین گروه‌های کنترل و آزمایش پیدا کنند [۲۹ و ۸۰]. یافته‌های پژوهش حاضر نیز می‌تواند در دایره همین استدلال قرار داشته باشد.

در تحقیقی که نورمن (Norman) به روش مرور نظام‌مند درباره تأثیر فناوری‌های آموزشی بر مهارت‌های سوادآموزی، به‌طور ویژه بر مهارت خواندن، در کشورهای در حال توسعه انجام داد، طراحی تعاملی و متناسب بودن با فرهنگ کاربران را به‌عنوان مهم‌ترین ویژگی چندرسانه‌ای در دست‌یابی به نتایج یادگیری شناسایی کرده است [۸۱]. در تحقیقی که چو، عبدالله و ناوی (Choo, Abdullah & Nawwi) نیز انجام دادند، مواردی همچون امکان تغییر محتوای داستانی در حین ارائه با توجه به موقعیت و ویژگی‌های مخاطبان، نیاز به تصویرسازی ذهنی و امکان دریافت بازخورد کلامی و فوری در داستان شفاهی را به‌عنوان تفاوت‌های میان داستان شفاهی و دیجیتال مطرح کرده‌اند [۸۲]. در پژوهش حاضر می‌توان گفت با توجه به این که فعالیت‌های آموزشی تعاملی و ارائه بازخورد در هر دو گروه آزمایش و کنترل صورت گرفت و در استفاده از داستان شفاهی نیز از تصاویر چاپی و ابزارهای متناسب با موضوع استفاده شد، کمبودهایی که در هر یک از روش‌های ارائه داستان به‌صورت سنتی یا دیجیتال وجود داشت به وسیله طرح درس مناسب مرتفع شده و نتایج یادگیری مشابهی به‌دست آمد.

آن‌چنان‌که پژوهشگران بیان کرده‌اند ضروری است در به‌کارگیری فناوری‌های آموزشی به تطابق فناوری و اهداف آموزشی، تدوین فعالیت‌های ساختاریافته [۲۹]، طراحی آموزشی دقیق و اجرای صحیح آن [۳۰] توجه داشت. در این خصوص برخی نظریه‌پردازان نیز معتقدند مؤلفه‌های تأثیرگذار در یادگیری موفق همچون مشارکت فعال یادگیرندگان، حفظ انگیزه بالا و روحیه پژوهشگری به‌صورت مشترک در هر دو محیط سنتی و فناورانه نقش دارند و از اهمیت بالایی برخوردارند [۸۰]. در پژوهش حاضر، با در نظر گرفتن نکات یادشده و با صرف دقت،

داستان‌های دیجیتال با کیفیت و متناسب با فرهنگ یادگیرندگان، انتخاب و فعالیت‌های هدفمند طرح‌ریزی شد. با توجه به این که محتوای آموزشی و فعالیت‌های یادگیری طرح‌ریزی شده براساس اصول پداگوژیکی در هر دو گروه کنترل و آزمایش اجرا می‌شد، نتایج یادگیری مشابهی با استفاده از ارائه داستان سنتی و دیجیتال حاصل شد. می‌توان گفت اثرات مثبت استفاده از داستان و فعالیت‌های هدایت‌شده موجود در طرح درس در هر دو گروه آزمایش و کنترل به صورت مشترک قابل‌ملاحظه بوده و مؤثر واقع شده بود.

نتیجه‌گیری

مطالعات پیشین، حاکی از مؤثر بودن روش داستان‌سرایی هم به شکل سنتی و هم به شکل دیجیتال در حوزه‌های مختلف آموزشی بوده‌اند. همچنین، مطالعاتی که در مورد نقش فناوری در آموزش‌های دبستان انجام شده‌اند، لزوم توجه به طراحی آموزشی دقیق و اجرای صحیح آن به منظور اثربخشی فناوری‌های مورد استفاده را متذکر شده‌اند. با توجه به این که در پژوهش‌های گذشته، مقایسه‌ای میان اثربخشی داستان‌سرایی به صورت سنتی و دیجیتال صورت نگرفته بود، پژوهش حاضر، با هدف رفع این خلأ و کمک به طراحان آموزشی و معلمان برای استفاده بهینه از فناوری و روش داستان‌سرایی، به مقایسه تأثیر دو روش تدریس مبتنی بر داستان دیجیتال و داستان سنتی بر خواندن و نوشتن فارسی پایه اول دبستان پرداخته است. یافته‌های پژوهش نشان داد استفاده از داستان به شکل سنتی یا دیجیتال بر یادگیری مهارت خواندن و نوشتن درس فارسی دانش‌آموزان پایه اول دبستان تفاوت معناداری نداشت. به نظر می‌رسد داستان‌سرایی، فارغ از این که به صورت دیجیتال یا سنتی ارائه شود، با داشتن ویژگی‌هایی همچون جذب کردن، متمرکز کردن توجه، درگیر کردن حواس مختلف یادگیرندگان به موضوع یادگیری، روشی اثربخش در آموزش خواندن و نوشتن دانش‌آموزان به‌شمار می‌رود. همچنین می‌توان با طراحی فعالیت‌های یادگیری بر مبنای اصول پداگوژیکی، متناسب با محیط‌های آموزشی سنتی و فناورانه، مانع افت نتایج یادگیری شد.

نتایج این پژوهش با مقایسه اثربخشی داستان‌سرایی سنتی و دیجیتال، به معلمان و طراحان آموزش در انتخاب روش و ابزار تدریس کمک می‌کند. براساس نتایج این پژوهش، معلمان و طراحان آموزش می‌توانند به منظور یاددهی نشانه‌های درس فارسی و ارتقای مهارت خواندن و نوشتن در دانش‌آموزان پایه اول دبستان، هریک از روش‌های داستان‌سرایی سنتی و دیجیتال را به کار ببرند و چنانچه در طرح درس، فعالیت‌های یادگیری مطابق با اصول پداگوژیکی لحاظ شود، می‌توانند به نتایج یکسانی دست یابند. این یافته‌ها کمک می‌کند در موقعیت‌های مختلف بتوان با توجه به شرایط، هریک از روش‌های داستان‌سرایی سنتی و دیجیتال را جایگزین یکدیگر کرد. مثلاً در شرایطی که دسترسی به امکانات فناورانه لازم وجود ندارد، از روش داستان‌سرایی سنتی در آموزش خواندن و نوشتن دانش‌آموزان مقطع ابتدائی استفاده کرد و در

شرایطی که دسترسی به معلم وجود ندارد، از روش داستان‌سرایی دیجیتال بهره برد و به نتایج یادگیری یکسانی دست یافت. همچنین در شرایط مساعد و دسترسی به امکانات کافی، می‌توان برای ایجاد تنوع در ارائه دروس، از هر دو روش به صورت ترکیبی استفاده کرد. ضمن آن که در نظر گرفتن ویژگی‌ها و مزایای منحصربه‌فرد هریک از این فنون، به‌عنوان اهداف جانبی یادگیری نیز می‌تواند در انتخاب آن‌ها نقش داشته باشند. به‌عنوان مثال استفاده از تصاویر متحرک برای نمایش برخی موضوعات که امکان اجرای آن‌ها به صورت آزمایشگاهی وجود ندارد و یا شبیه‌سازی موقعیت‌ها که به‌ویژه در انتقال مفاهیم انتزاعی به‌وسیله داستان دیجیتال، مفید و مؤثر است و یا انعطاف‌پذیری و امکان ایجاد تغییر در داستان متناسب با موقعیت و ویژگی‌های مخاطب که از مزایای روش داستان‌سرایی سنتی است، می‌تواند در انتخاب هریک از فنون مد نظر قرار گیرد. همچنین از دیگر الزامات قابل ملاحظه در به‌کارگیری این فنون، توجه به معیارهای داستان مناسب و باکیفیت و آن‌چنان که در الگوی TPACK بیان شده بود، بهره‌مندی معلم از دانش کافی در حوزه فناوری و تلفیق آن با دانش تخصصی و پداگوژی است. از این رو آموزش فنون و مهارت‌های لازم برای داستان‌سرایی به صورت سنتی و دیجیتال در برنامه‌های آموزش ضمن خدمت معلمان دبستان به‌طور جدی توصیه می‌شود. علاوه بر آن پیشنهاد می‌شود سامانه‌ها و نرم‌افزارهای داستان‌سرایی دیجیتال مناسب برای کودکان و دانش‌آموزان دبستانی با کاربری آسان و جذاب ایجاد شود.

در پژوهش حاضر، به دلیل محدودیت‌های اجرایی، امکان نمونه‌گیری تصادفی وجود نداشت و از روش نمونه‌گیری در دسترس استفاده شد. همچنین با ارائه داستان‌های یکسان برای تدریس نشانه‌های زبان فارسی و استفاده از آزمون‌های یکسان در ارزشیابی خواندن و نوشتن در هر دو گروه آزمایش و کنترل، تلاش شد تا حد امکان تأثیر متغیرهای مزاحم کنترل شود؛ اما به دلیل محدودیت‌ها، شرایط کنترل تمامی متغیرهای مزاحم احتمالی از جمله درجه بهره هوشی، سبک یادگیری، شرایط اقتصادی، خانوادگی و عاطفی دانش‌آموزان، میزان مرور و تمرین دانش‌آموزان در منزل، تقلب کردن و عوامل پرت‌کننده حواس در محیط فراهم نبود. همچنین با توجه به این که یکی از محدودیت‌های گزارش‌شده در این حوزه مطالعاتی مربوط به روش‌شناسی پژوهش‌ها است، می‌توان با به‌کارگیری روش‌های پژوهش دیگر به بررسی و تعمق بیشتر در این موضوع پرداخت. در ادامه می‌توان با بررسی موضوعاتی همچون، تأثیر داستان دیجیتال بر دانش‌آموزان مقاطع تحصیلی مختلف، تأثیر داستان دیجیتال بر کودکان با سبک‌های یادگیری متفاوت، مقایسه تأثیر داستان سنتی و دیجیتال بر دختران و پسران، مقایسه تأثیر داستان دیجیتال بر دانش‌آموزان برخوردار و نابرخوردار، همچنین مقایسه میزان تأثیرگذاری رسانه‌های مختلف مانند صدا، تصویر، موسیقی، متن و غیره بر اثربخشی داستان دیجیتال، مقایسه انواع مختلف در اثربخشی داستان‌های دیجیتال در آموزش دبستان و بررسی و مقایسه میزان یادداری آموخته‌ها، به مطالعات این حوزه بیشتر کمک کرد.

[In persian]

[7] Abadi M, Noushadi N, Momtahan E. Evaluation of critical thinking skills in ordinary and gifted secondary math curricula. *Technol Educ J* [Internet]. 2019;13(1):40–8. [In persian]

[8] Taheri A, Tahmasbipoor N, Sadeghi M. Analysis of the content of the Experimental Science Book of Third Grade of Guidance School in the Educational Year 2010-2011, Based on the Bloom classification in Cognitive Domain and Compare with Cognitive Domain in TIMSS 2007. *Technol Educ J* [Internet]. 2016;10[2]:85–96. [In persian]

[9] Soleymani S, Malekzadeh A. Investigating the reasons for the low scores of Iranian students in the TIMSS and Perls test. *Ment Heal Sch* [Internet]. 2023;1[2]:37–42. [In persian]

[10] Walczyk JJ, Griffith-Ross DA. How important is reading skill fluency for comprehension? *Read Teach* [Internet]. 2007;60[6]:560–9. <https://ila.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1598/rt.60.6.6>

[11] hamidi nasrabad A, Sheikhi Fini AA, Zainali Pour H, Samavati A. The Compliance of Elementary Persian Language Reading Textbooks with the PIRLS 2016 Assessment Framework. *J Curric Stud* [Internet]. 2021;15[59]:183–204. [In persian]

[12] Shaverdi T, Heidari H, Chitsaz ghomi MJ. The effects of online social networks on the quantitative academic performance of secondary high school girls' students in Tehran. *Technol Educ J* [Internet]. 2020;14[4]:801–12. [In persian]

[13] Fadaei F, Kalantari Dehaghi H, Abdollahzadeh Rafi M. The effect of computer-based method of «sequential display of letters» on quick naming, phonological awareness, accurate and fluid reading of dyslexic elementary students. *Technol Educ J* [Internet]. 2021;16(1):59–70. [In persian]

[14] Westbrook J, Durrani N, Brown R, Orr D, Pryor J, Boddy J, et al. *Pedagogy, curriculum, teaching practices and teacher education in developing countries* [Internet]. Department for International Development London; 2013. [In persian]

[15] Ur P. *Penny Urs 100 Teaching Tips*. Cambridge: Cambridge; 2018. 94 p.

[16] Nation K, Snowling M. Assessing reading difficulties: The validity and utility of current measures of reading skill. *Br J Educ Psychol*. 1997;67(3):359–70. <https://bpspsychub.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/j.2044-8279.1997.tb01250.x>

[17] Estelami M. *Language teaching, literature teaching: two educational categories* [Internet]. Tehran: Islam and Iran Recognition Center; 2000. [In persian]

[18] Etemadi F, Babalhavaeji F, Hosseini Almadani SA. Effective moral education characteristics in children's digital storytelling. *Q Ethical Res (Association Islam Thought)* [Internet]. 2022;12[4]:19–38. [In persian]

مشارکت نویسندگان

این مقاله برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد ماجده امیدی در رشته مدیریت آموزشی است. جمع‌آوری و تحلیل اطلاعات و همچنین نگارش بخش‌هایی از نسخه اولیه مقاله توسط ایشان انجام شده است. بهار بندعلی استاد راهنمای پایان‌نامه مذکور بودند و مسئولیت هدایت پایان‌نامه را به عهده داشتند؛ ضمن اینکه نسخه اولیه مقاله را تکمیل کردند. محمود ابوالقاسمی استاد مشاور پایان‌نامه بودند و در فرایند نگارش پایان‌نامه و مقاله به‌طور مستمر بازخوردهای اصلاحی ارائه کردند. سیما سعادت‌تی هم در تهیه گزارش مقاله و اصلاح و تکمیل آن مشارکت داشتند.

تشکر و قدردانی

در ابتدا بر خود لازم می‌دانیم از همه معلمان و دانش‌آموزان کلاس‌های مورد مطالعه قدردانی کنیم. همچنین سپاسگزار معلمان بزرگواری هستیم که به‌ویژه در دوران همه‌گیری کووید-۱۹ از طریق تولید محتوای متنوع مانند داستان‌های دیجیتال و اشتراک‌گذاری آن در وب، زمینه‌ساز رشد و توسعه همکاران خود و دانشجویان بودند.

تعارض منافع

«هیچ‌گونه تعارض منافع توسط نویسندگان بیان نشده است.»

منابع و مأخذ

[1] Brunswick N. Unimpaired reading development and dyslexia across different languages. In: *Reading and dyslexia in different orthographies* [Internet]. Psychology Press; 2010. p. 149–72.

[2] Karimi AA. Examining the results of the 2001 International Reading Literacy Progress Study (PIRLS). *Q J Educ* [Internet]. 2005;21(1):39–88. [in persian]

[3] Lysenko L, Abrami PC, Wade CA, Marsh JP, WaGioko M, Kiforo E. Promoting young Kenyans' growth in literacy with educational technology: A tale of two years of implementation. *Int J Educ Res* [Internet]. 2019;95:176–89.

[4] Khani R, Feyzi F. Examining the strategies to strengthen the writing skills of students in the second of elementary school [Internet]. The third national conference of sustainable development in educational sciences and psychology, social and cultural studies. Iran, Tehran; 2016. [In persian]

[5] Salehi M, Niyaz Azari K, Taghi Motamedi Talavaki M. The impact of active methods of teaching on reading literacy development of Mazandaran Fourth and Fifth grade elementary school students. *J Educ Innov* [Internet]. 2009;8[4]:60–97. [In persian]

[6] Dortaj F. Comparing the effects of game-based and traditional teaching methods on student's learning motivation and math progress. *J Sch Psychol* [Internet]. 2014;2[4]:62–80.

- [33] Bandali B, Shahverdi R, Rahimi S, Rezaeizadeh M, Khorasani A. An Investigation of Effectiveness of Online Development Courses for Faculty Members based on Principles of Education Science. Iran Soc Train Dev [Internet]. 2023;10[37]:1–28. [In persian]
- [34] Signes CG. Practical uses of digital storytelling. Digit Storytell Digit [Internet]. 2008;
- [35] Azadi Ahmadabadi G. Digital storytelling in improving scientific communication. J Pop Sci [Internet]. 2021;11[19]:115–39. [In persian]
- [36] Moseley C, Gdovin R, Jones K. Exploring Mental Models of Science Teachers Using Digital Storytelling. Electron J Sci Educ [Internet]. 2013;17(1):n1.
- [37] Robin B. The educational uses of digital storytelling. In: Society for Information Technology & Teacher Education International Conference [Internet]. Association for the Advancement of Computing in Education (AACE); 2006. p. 709–16.
- [38] Robin B, Pierson M. A multilevel approach to using digital storytelling in the classroom. In: Society for information technology & teacher education international conference [Internet]. Association for the Advancement of Computing in Education (AACE); 2005. p. 708–16.
- [39] Kocaman-Karoglu A. Personal voices in higher education: A digital storytelling experience for pre-service teachers. Educ Inf Technol [Internet]. 2016 Sep 23;21[5]:1153–68.
- [40] Bjørngen AM. Boundary crossing and learning identities—digital storytelling in primary schools. 2010;
- [41] Mayer RE. The promise of multimedia learning: using the same instructional design methods across different media. Learn Instr [Internet]. 2003;13[2]:125–39.
- [42] Lotherington H, Jenson J. Teaching multimodal and digital literacy in L2 settings: New literacies, new basics, new pedagogies. Annu Rev Appl Linguist [Internet]. 2011;31:226–46.
- [43] Handler Miller C. writers store. 2020. Tales from the Digital Frontier: Breakthroughs in Storytelling. Writers Store.
- [44] Hafner CA, Miller L. Fostering learner autonomy in English for science: A collaborative digital video project in a technological learning environment. Lang Learn Technol [Internet]. 2011;15(3):68–86.
- [45] Clarke R, Adam A. Digital storytelling in Australia: Academic perspectives and reflections. Arts Humanit High Educ [Internet]. 2012;11(1–2):157–76.
<https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/1474022210374223>
- [46] Yarigholi B, Khani Khosroushahi M. An Investigation of the Effectiveness of Teaching the Qur'anic Stories on Students' [19] Zolfaghari H. Folk Language and Literature of Iran [Internet]. Tehran: SAMT; 2018. [In persian]
- [20] Shamissa S. Literary Genres [Internet]. Tehran: Mitra; 2008. [In persian]
- [21] Hanif M. Definition of storytelling. Iran kids Adolesc B Rev Inf J Mon [Internet]. 2004;3[75]:104–6. [In persian]
- [22] Yassaei S, Davari A, Aghaei M, Targhi MG. Comparison Two Learning Methods of Oral Health Education Storytelling and Speech on Elementary School Students in Yazd. J Heal [Internet]. 2016;7(1):102–8. [In persian]
- [23] Marmazi A, Heaidari M, Ahmadi M. The effect of using educational multimedia in storytelling on enhancing the creativity of fourth grade elementary school students in Downtown, Susangerd. Educ Res [Internet]. 2021;[43]:105–23. [In persian]
- [24] Sadik A. Digital storytelling: A meaningful technology-integrated approach for engaged student learning. Educ Technol Res Dev [Internet]. 2008;56:487–506.
- [25] Tomkins A. 'It was a great day when...': An exploratory case study of reflective learning through storytelling. J Hosp Leis Sport Tour Educ [Internet]. 2009;8[2]:123.
<https://citeseerx.ist.psu.edu/document?repid=rep1&type=pdf&doi=4fd472900e1d0b4076ab355232edeceabc497984>
- [26] Sho'ari Nejad A. Children's Literature [Internet]. Tehran: Ettela'at; 2016. [In persian]
- [27] Wang D, Li J, Zhang J, Dai G. A pen and speech-based storytelling system for Chinese children. Comput Human Behav [Internet]. 2008;24[6]:2507–19.
- [28] Safi A. Primary, Guidance Cycle and Secondary Educations [Internet]. Tehran: SAMT; 2014. [In persian]
- [29] Pilkington RM. Measuring the impact of information technology on students' learning. Int Handb Inf Technol Prim Second Educ [Internet]. 2008;1003–18.
- [30] Tamim RM, Bernard RM, Borokhovski E, Abrami PC, Schmid RF. What forty years of research says about the impact of technology on learning: A second-order meta-analysis and validation study. Rev Educ Res [Internet]. 2011;81(1):4–28.
<https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.3102/0034654310393361>
- [31] Slavin RE, Lake C, Chambers B, Cheung A, Davis S. Effective reading programs for the elementary grades: A best-evidence synthesis. Rev Educ Res [Internet]. 2009;79[4]:1391–466.
<https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.3102/0034654309341374>
- [32] Cheung ACK, Slavin RE. How features of educational technology applications affect student reading outcomes: A meta-analysis. Educ Res Rev [Internet]. 2012;7(3):198–215.

- [58] Shemy NS. The impact of digital storytelling on motivation and achievement in teaching scientific concepts for pre-school students. *Eur J Educ Stud* [Internet]. 2021;7[12].
- [59] Niemi H, Shuanghong NIU, Vivitsou M, Baoping LI. Digital storytelling for twenty-first-century competencies with math literacy and student engagement in China and Finland. *Contemp Educ Technol* [Internet]. 2018;9[4]:331–53.
- [60] Pavlou V. Art technology integration: digital storytelling as a transformative pedagogy in primary education. *Int J Art Des Educ* [Internet]. 2020;39(1):195–210. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/jade.12254>
- [61] Churchill N. Development of students' digital literacy skills through digital storytelling with mobile devices. *EMI Educ Media Int* [Internet]. 2020;57(3):271–84. <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/09523987.2020.1833680>
- [62] Abdollahpour Z, AsadZadeh N. The impact of exposure to digital flash stories on Iranian EFL learners' written reproduction of short stories. *Can J Sci Ind Res* [Internet]. 2012;3[2]:40–53.
- [63] Erdogan E. The Impact of Digital Storytelling on the Academic Achievement and Democratic Attitude of Primary School Students. *Educ Policy Anal Strateg Res* [Internet]. 2021;16(1):427–48.
- [64] Dobakhti L, Panahi M. The Effect of Digital Picture Storytelling (PST) on Improving Young Iranian Learners' Foreign Language Oral Production. *Iran J English Acad Purp* [Internet]. 2022;11(1):40–56.
- [65] Cheung A. Digitizing the story-writing process for EFL primary learners: An exploratory study. *Lang Teach Res* [Internet]. 2021;13621688211027772. <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/13621688211027772>
- [66] Shafipoor M, Nosrati F, Ghobari Bonab B. The effect of a multimedia educational program based on social stories and Video modeling on using spoon and fork skill of intellectually disabled students. *Q Psychol Except Individ* [Internet]. 2019;9[35]:101–39. [In persian]
- [67] Razban S, Bagheri M, Talkhabi Y. The Effect of Multimedia Storytelling on the Educational progress of the Science and Attitude of Elementary students. *Inf Commun Technol Educ Sci* [Internet]. 2018;8(3):5–19. [In persian]
- [68] Mangal K, Fidan NK. Digital storytelling activities in the course of human rights, citizenship, and democracy in primary school. *Egit ve Bilim* [Internet]. 2022;47(209):69–94.
- [69] Türkyilmaz S, Seher E, Küçükaydin MA. The Effect of Digital Stories about Healthy Eating on Health Behaviors of Primary School Children. *J Educ Futur* [Internet]. 2022;[22]:69–83.
- [70] Kumar R. *Research methodology: An introduction*. APH Publishing; 2008.
- Moral Development. *Res Islam Educ Issues* [Internet]. 2020;28[48]:147–70. [In persian]
- [47] Mohammadi Nasrabad M, Alavi Langroudy SK, Zandvanian A, Estabraghi M. Comparing Parents & Coaches' Views on the Field investigate the effectiveness of teaching ethical values (through storytelling and animation) on the development of social skills of pre-school children. *Think Child* [Internet]. 2020;10[2]:179–200. [In persian]
- [48] Asad M, Moghtader L. The effectiveness of storytelling targeted by the value of life (responsibility - Respect) and moral judgment schoolchildren. *Think Child* [Internet]. 2022;13(1):35–60. [In persian]
- [49] Pouramirrazdari F, Badri Gagari R, Vahedi S. Effectiveness of Dialectical Storytelling in Questioning Skills of Elementary Students. *Mod Psychol Res* [Internet]. 2021;16[62]:178–91. [In persian]
- [50] Roointan Z, Jalavandi M, Nateghi F. Validation of Story and Storytelling with Emphasis on the Goals of Preschool Curriculum in Kermanshah Province: A Mixed Study. *Q J New Thoughts Educ* [Internet]. 2022;18(1):47–68. [In persian]
- [51] Arabi Zanjani SS, Zadeh Mohammadi A, Seyed Mousavi PS. The Effectiveness of Parent-Child Story-Telling With Role Play on Creativity of Preschool Children. *Dev Psychology* [Internet]. 2021;17[66]:181–92. [In persian]
- [52] Radbakhsh N, Mohammadyfar MA, Kian Ersi F. Comparing the effectiveness of play and storytelling on increasing children's creativity. *J Innov Creat Hum Sci* [Internet]. 2013;2[8]:177. [In persian]
- [53] Oduolowu E, Oluwakemi E. Effect of storytelling on listening skills of primary one pupil in Ibadan north local government area of Oyo state, Nigeria. *Int J Humanit Soc Sci* [Internet]. 2014;4[9]:100–7. <https://citeseerx.ist.psu.edu/document?repid=rep1&type=pdf&doi=878e3c1e0eb721959a5ea3f81a23ad449e26bd37>
- [54] Irani N. Investigating the importance and function of storytelling and storytelling in teaching Persian to non-Persian speakers. *J Persian Lang Teach Stud* [Internet]. 2018;3[6]:39–58. [In persian]
- [55] Febyanti JR, Sari DMM. Implementation pair work and storytelling in teaching speaking fluency in elementary school. *J Teach Learn Elem Educ* [Internet]. 2022;5(1):11–8.
- [56] Barati Gol Khandan S. The effectiveness of Persian and mathematics education through storytelling on the learning and retention of first grade elementary students in the 5th district of Mashhad [Internet]. 2022. [In persian]
- [57] Aguilar Cubillo S, Alcántara Manzanares J. Storytelling as a tool for Science teaching in bilingual primary education. *Enseñanza las ciencias* [Internet]. 2017;(Extra):5085–90.

بهار بندعلی استادیار دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه شهید بهشتی می‌باشند. ایشان مدرک کارشناسی مهندسی برق-الکترونیک را در سال ۱۳۸۲ دریافت کردند. در مقطع ارشد به دلیل علاقه بسیار به مطالعه درباره سیستم‌های آموزشی، رشته علوم تربیتی را برای ادامه تحصیل انتخاب کردند و مدرک کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی را در سال ۱۳۹۰ از دانشگاه شهید بهشتی دریافت کردند. مقطع دکتری نیز در رشته مدیریت آموزشی دانشگاه شهید بهشتی پذیرفته شدند و در سال ۱۳۹۸ مدرک دکتری خود را از این دانشگاه دریافت کردند. ایشان به دلیل علاقه‌مندی به حوزه‌های یادگیری الکترونیکی در دوره دکتری مطالعات منسجمی در این حوزه داشتند و رساله دکتری ایشان تلفیقی از سه حوزه برنامه‌های بالندگی هیأت علمی، یادگیری الکترونیکی و طراحی نرم‌افزار بود. ایشان از شهریور ۱۴۰۰ عضو هیأت علمی گروه علوم تربیتی دانشگاه شهید بهشتی هستند و حوزه مطالعاتی مورد علاقه ایشان آموزش و یادگیری فناورانه است.

Bandali, B. Assistant Professor, Educational Sciences Department, Education and Psychology Faculty, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran.

bahar.bandali@yahoo.com

محمود ابوالقاسمی دانشیار دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه شهید بهشتی می‌باشند. ایشان مدرک کارشناسی و کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی را از دانشگاه تهران و مدرک دکترای مدیریت آموزشی را در سال ۱۳۷۶ از دانشگاه New South Wales

استرالیا دریافت کردند. پس از آن به عضویت هیأت علمی وزارت علوم در آمدند و از سال ۱۳۸۰ همکاری خود را با دانشگاه شهید بهشتی به عنوان عضو هیأت علمی شروع کردند. ایشان در موضوعات گوناگون حوزه مدیریت آموزشی و مدیریت آموزش عالی فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی و اجرایی داشتند و از علایق مطالعاتی ایشان سیاست‌گذاری آموزشی و اثربخشی آموزش است.

Abolghasemi, M. Associate Professor, Educational Sciences Department, Education and Psychology Faculty, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran

mabolghasemi60@gmail.com

سیما سعادت‌تی تحصیلات خود در مقطع کارشناسی را در رشته مهندسی مواد در دانشگاه علم و صنعت ایران گذرانده، در سال ۱۳۸۲ فارغ‌التحصیل شده و پس از آن در صنایع مرتبط مشغول به فعالیت بودند. به دلیل علاقه فراوان به فعالیت‌های آموزشی، در سال

[71] Delavar A. Research method in psychology and educational sciences [Internet]. Tehran: Virayesh; 2016 [In persian]

[72] Aghdai T. How to write a thesis (in humanities). Tehran: Zavbar; 2014.

[73] Ali-Ahmadi A, Ghaffarian V. Principles of knowledge and research methods (with a look at historical studies). J Al-Zahra Humanit [Internet]. 2003;46-47[13]:241-66. [In persian]

[74] Nakhoda M, Javadi A. Digital storytelling in Iranian children websites: study of the requirements. Res Inf Sci Public Libr [Internet]. 2014;20(1):151-71. [In persian]

[75] Lambert J. Digital Storytelling Cookbook [Internet]. Berkeley: Digital Diner Press; 2010.

[76] Mirzaei F, Heydari M. The study of the relationship between teachers' virtual education indicators and academic achievement of Abadeh primary school students. Technol Educ J [Internet]. 2023;17(3):561-72. [In persian]

[77] Steinmayr R, Meiner A, Weideinger AF, Wirthwein L. Academic achievement [Internet]. Oxford University Press Oxford, UK; 2014.

[78] Meyer JP. Reliability [Internet]. Qom: Logos; 2010. [In persian]

[79] Nguyen T. The Effectiveness of Online Learning: Beyond No Significant Difference and Future Horizons. MERLOT J Online Learn Teach. 2015;11[2]:309-19.

[80] Eskandari H. Standards of e-learning courseware [Internet]. Madreseh. Tehran; 2017. [In persian]

[81] Norman A. Educational technology for reading instruction in developing countries: A systematic literature review. Rev Educ. 2023;11(3):1-42. <https://bera-journals.onlineibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/rev3.3423>

[82] Choo YB, Abdullah T, Nawi AM. Digital storytelling vs. Oral storytelling: An analysis of the art of telling stories now and then. Unvers J Educ Res. 2020;8(5 A):46-50.

ماجده امید شال مدرک کارشناسی علوم تربیتی گرایش آموزش ابتدایی را از دانشگاه فرهنگیان دریافت کرد. در مقطع کارشناسی ارشد در گرایش مدیریت آموزشی دانشگاه شهید بهشتی پذیرفته شد و در شهریور ۱۴۰۲ از این دانشگاه فارغ‌التحصیل شد. او سابقه یازده سال آموزگاری را در تمامی پایه‌های مقطع ابتدایی مدارس استان گیلان دارد.

Omidi Shal, M. MSc, Educational Sciences Department, Education and Psychology Faculty, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran.

n.omidi.sh71@gmail.com

است و در پروژه‌های مرتبط نیز مشارکت داشته‌اند. داستان‌نویسی و نگارش سناریوهای آموزشی نیز از علاقمندی‌های دیگری است که دنبال می‌کنند.

Saadati, S. PhD student, Educational Sciences Department, Education and Psychology Faculty, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran

✉ Sima.Saadati@gmail.com

۱۳۹۶ در مقطع کارشناسی ارشد در رشته آموزش و بهسازی منابع انسانی در دانشگاه شهید بهشتی مشغول ادامه تحصیل شدند و پایان‌نامه خود را به صورت تلفیقی درباره نیازسنجی آموزشی و طراحی نرم‌افزار به انجام رساندند. در سال ۱۳۹۹ نیز در مقطع دکتری و رشته فناوری اطلاعات در آموزش عالی در دانشگاه شهید بهشتی پذیرفته شدند. رساله دکتری ایشان در حوزه مهارت‌های نرم منابع انسانی و آموزش فناورانه

Citation (Vancouver): Omidi Shal M, Bandali B, Abolghasemi M, Saadati S. [Comparison of the Effect of Teaching Methods Based on Digital and Traditional Storytelling on Farsi Reading and Writing Skills among the First Graders in Primary Schools]. *Tech. Edu. J.* 2024; 18(4): 885-900

 <https://doi.org/10.22061/tej.2024.10763.3055>

